

ปัญหาและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย

Problems and Requirements of Entrepreneurs' Trainings on Community Products in Chiangrai Province.

ผศ.ดร.เฉลิมชัย คำแสน

ศุภนิกา เรืองศิริ

ธัญพร ฟุ้งเฟื่อง

สุทธดา ขัตติยะ

บทคัดย่อ

การศึกษาถึงปัญหาและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย และความต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ตัวอย่างในการวิจัยทั้งหมด 200 ตัวอย่าง และกระจายการเก็บข้อมูลไปยังผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย ทั้งหมด 18 อำเภอ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.0 โดยเป็นผู้ที่มีช่วงอายุ 41-50 ปีมากที่สุด ในด้านการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา สำหรับประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายพบว่าเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับการแต่งกายมากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นกิจการที่ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 1-3 ปี และเป็นการดำเนินงานในลักษณะของกลุ่มอาชีพอิสระมากที่สุด

ในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาในด้านการตลาด รองลงมาคือปัญหาด้านการเงิน โดยจากการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการอบรมด้านการผลิต การตลาด และการเงินมากที่สุด โดยในการอบรมผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 63.2 เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการอบรมในระดับมาก ส่วนความต้องการฝึกอบรมพบว่า ร้อยละ 97.5 ต้องการเข้ารับการอบรมอีก โดยต้องการเข้ารับการอบรมเรื่องการผลิตมากที่สุด รองลงมาคือการตลาด สำหรับรูปแบบ

ของการอบรม ส่วนใหญ่ต้องการอบรมในรูปแบบการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ส่วนผู้บรรยาย ต้องการได้รับการอบรมกับนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการได้รับการอบรมในวันเสาร์-อาทิตย์ สำหรับสถานที่ฝึกอบรม ต้องการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอาชีพมากที่สุด และในด้านแรงจูงใจที่เข้าฝึกอบรม ส่วนใหญ่ต้องการเข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ รองลงมาคือเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่

คำสำคัญ : ปัญหา, ความต้องการฝึกอบรม, ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

The purpose of this study, entitled “Problems and Requirements of Entrepreneurs’ Trainings on Community Products in Chiangrai Province”, aimed to survey the problems of the entrepreneurs’ management on community products in Chiangrai Province, and the requirements of the entrepreneurs’ trainings on community products in Chiangrai Province. For data gathering, 200 respondents out of the 18 districts in Chiangrai Province were randomly selected.

The findings of the study revealed that there were 78 % of most female informants aged between 41 – 50 years, and earned a diploma of primary education level. In addition, their career-based business management was spent for 1 -3 years; moreover, both household appliances and costume jewelry decorations were mostly sold in terms of their types of products.

Otherwise, their marketing, and financial supports were mostly caused in terms of the problems of the entrepreneurs’ business management.

In terms of their trainings, it was stated that the informants’ previous trainings on production, marketing, and financial supports were averaged at a highest level whereas 63.2 % of their advantages of training was averaged at a higher level.

In terms of their requirements of trainings, it was stated that the requirements of the entrepreneurs’ trainings on production and marketing were respectively averaged at a highest level, while 97.5 % of their requirements of training was also found.

In terms of their training styles, it was stated that not only their educational fieldtrips, but also the successful businessmen's weekend trainings were mostly preferred. In terms of their training motivation, it was stated that their knowledge fulfillment and holistic knowledge were both needed.

Keywords : Problems , Training Requirements , Community Products Entrepreneurs

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรัฐบาลมีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของแต่ละตำบล และเน้นด้านคุณภาพเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพกับประชาชนในท้องถิ่นให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ออกสู่ท้องตลาดยังไม่สามารถดึงดูดและตอบสนองความต้องการของตลาดได้ดีพอ ทั้งยังขาดการมีมาตรฐานในการผลิตผลิตภัณฑ์ ดังนั้นในส่วนของภาครัฐได้มีส่งเสริมโดยการนำนโยบายการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ในเรื่องหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งต่อมาได้หันมามุ่งเน้นที่ผลิตภัณฑ์ชุมชน เนื่องจากบางตำบลอาจมีผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจมากกว่าหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยมีแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้แต่ละตำบลนำวัตถุดิบมาแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อเป็นการสร้างรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อให้การส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของประชาชนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยในการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐบาล ไม่เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่น เพราะมักจะทำให้เกิดการไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเอง รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนแก่ชุมชนต่างๆ ด้านความรู้และเทคนิค เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ และเปิดโอกาสให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับรากฐานได้มีโอกาสในการพัฒนามาตรฐานเพื่อสามารถส่งออกไปได้ โดยจะคัดสรรจากสินค้าสุดยอดระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงมาตรฐานสินค้าจากระดับภูมิภาคสู่สากล

อย่างไรก็ตามกรมส่งเสริมการค้าส่งออกได้รวบรวมปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมาไว้หลายด้าน เช่น ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตขาดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีคุณภาพต่ำหรือคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้เกิดจากผู้ผลิตขาดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งขาดข้อมูลด้านขบวนการผลิต นอกจากนี้แรงงานในการผลิตมีการเข้าออกอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถฝึกฝนแรงงานให้มีทักษะและความชำนาญได้ สำหรับปัญหาด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นการผลิตในรูปแบบเดิมๆ ไม่ได้มีการพัฒนา

รูปแบบให้ทันสมัยและน่าสนใจ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ไม่มีความหลากหลายและยังขาดความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี ส่วนปัญหาทางด้านการตลาดก็มีหลายด้าน เช่น การกำหนดราคาสินค้าไม่เป็นมาตรฐาน เนื่องจากผู้ผลิตไม่มีความรู้ในการตั้งราคาขายที่เหมาะสม และไม่มีการวางแผนระยะยาว การขาดบุคลากรด้านการตลาดโดยเฉพาะ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาระดับการศึกษาและข้อจำกัดด้านเงินทุน และในการดำเนินงานยังตอบสนองตลาดได้ช้า เนื่องจากผู้ผลิตขาดระบบข้อมูลข่าวสารของตลาดทำให้ไม่รู้จักการเปลี่ยนแปลงและความต้องการตลาด ส่วนปัญหาทางด้านอื่น ๆ เช่น การขาดการรวมกลุ่มทำให้ไม่สามารถสร้างความแข็งแกร่งในการดำเนินธุรกิจและขาดอำนาจต่อรองรวมทั้งผู้ผลิตไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามจำนวนที่ต้องการเมื่อมีการสั่งซื้อปริมาณมาก รวมทั้งยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพให้มีความสม่ำเสมอ ซึ่งจากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานล้วนมีผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกจำหน่ายทั้งสิ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานราชการ และเอกชนต้องเข้าไปช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหาล่าช้าให้กับกลุ่มผู้ผลิต เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตสามารถดำเนินงานต่อไปได้

ในจังหวัดเชียงราย มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ฯลฯ ที่รับนโยบายจากการส่งเสริมของภาครัฐบาลเพื่อแก้ปัญหาในลักษณะการให้ความรู้โดยให้มีการจัดอบรมให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านต่างๆ อาทิเช่น ความรู้ทางการผลิต การตลาด การจัดการช่องทางการจัดจำหน่าย การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ความรู้ทางการเงิน การลงทุน และการเป็นผู้ประกอบการ ฯลฯ แต่ในการจัดอบรมยังไม่สามารถดำเนินงานได้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการเนื่องจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนมีหลายกลุ่มและมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อผู้ประกอบการที่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ในการอบรมในแต่ละครั้งไปพัฒนาและสร้างเสริมประสิทธิภาพให้กับธุรกิจในชุมชนของตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการจะทราบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนมีปัญหาในด้านใดบ้างในการดำเนินงาน รวมถึงต้องการทราบความต้องการที่แท้จริงในการเข้ารับการอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการในการจัดอบรมให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ตรงตามความจำเป็นและความต้องการที่แท้จริงต่อไป

โจทย์การวิจัย

ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย มีปัญหาในการดำเนินงานอย่างไรและมีความต้องการอบรมความรู้เพิ่มเติมอะไร

คำถามการวิจัย

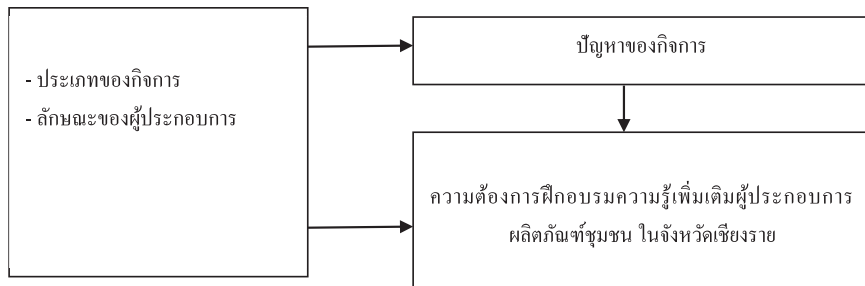
1. ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย มีปัญหาในการดำเนินงานในด้านใดบ้าง
2. ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงรายต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในด้านใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการทราบถึง

1. ปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย
2. ความต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติม ได้แก่ ประเภทของกิจการ ลักษณะของผู้ประกอบการ ประสบการณ์ในการฝึกอบรม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาของกิจการและความต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 ปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย
 - 1.2 ความต้องการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย
2. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย
3. ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา ในจังหวัดเชียงราย
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการทำวิจัย 1 ปี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน หมายถึงผู้ประกอบการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ในชุมชนที่อาจเป็นลักษณะกลุ่มอาชีพ หรือดำเนินการเป็นรายบุคคล ในเขตตำบลต่างๆ ในจังหวัดเชียงรายที่ลงทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย
2. การฝึกอบรม หมายถึง การให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย
3. ปัญหาในการดำเนินงาน หมายถึง ปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย ที่เกี่ยวกับปัญหาด้านการตลาด การเงิน การจัดการการผลิต การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ

การเลือกพื้นที่ที่ศึกษา

เป็นการศึกษาโดยเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงรายโดยเก็บข้อมูลในแต่ละอำเภอ

ประชากรที่ศึกษาได้แก่

ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงรายที่ลงทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงรายโดยแบ่งตามเกณฑ์เป็น 5 ประเภท คือ

ผลิตภัณฑ์ประเภท อาหาร	จำนวน 92 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องดื่ม	จำนวน 19 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องแต่งกาย	จำนวน 94 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง	จำนวน 185 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท สมุนไพร	จำนวน 28 ราย
รวม	<u>จำนวน 418 ราย</u>

วิธีการเลือกตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ทั้งหมด 200 ตัวอย่าง โดยแบ่งตามสัดส่วนตัวอย่างตามประเภทผลิตภัณฑ์ดังนี้

ผลิตภัณฑ์ประเภท อาหาร	จำนวน 41 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องดื่ม	จำนวน 10 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องแต่งกาย	จำนวน 42 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง	จำนวน 93 ราย
ผลิตภัณฑ์ประเภท สมุนไพร	จำนวน 14 ราย
รวม	<u>จำนวน 200 ราย</u>

ในการเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนแต่ละประเภทผลิตภัณฑ์ จะกระจายไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย ทั้งหมด 18 อำเภอ

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยใช้สถิติดังนี้

ค่าความถี่ (Frequency)

ค่าร้อยละ (Percentage)

การทดสอบ ไคสแควร์ (Chi-square test)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาถึงปัญหาและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย และความต้องการฝึกอบรมความรู้

เพิ่มเติมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.0 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 22.0 โดยส่วนใหญ่ มีช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาคือช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 และช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ตามลำดับ ในด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.0 และระดับปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 1-3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ดำเนินกิจการมาเป็นระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 และดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 และในส่วนของลักษณะ การดำเนินการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ดำเนินกิจการในลักษณะของกลุ่มอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 82.5 และการดำเนินการในลักษณะส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 17.5

ในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ถึงร้อยละ 96.0 มีปัญหาจากการดำเนินงาน โดยส่วนใหญ่ พบปัญหาในด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 68.5 รองลงมาคือ ปัญหาด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 53.0 และปัญหา ด้านการผลิต คิดเป็นร้อยละ 45.0 ตามลำดับ และจากการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เคยได้รับการอบรมในช่วงที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 77.5 โดยเป็นการอบรมด้านการผลิต, การตลาด, การเงิน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.8 โดยในการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 63.2 เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการอบรมในระดับมาก ส่วนความต้องการฝึกอบรม ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย พบว่า ร้อยละ 97.5 ต้องการเข้ารับการ อบรมอีก และมีผู้ที่ไม่ต้องการเข้ารับการอบรม เพียงร้อยละ 2.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ต้องการเข้ารับการอบรม เรื่องการผลิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ การตลาด คิดเป็นร้อยละ 41.0 และการจัดการ คิดร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

สำหรับรูปแบบของการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการอบรม ในรูปแบบการศึกษา ดูงานนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ การบรรยาย ประกอบกับกิจกรรมเสริมความรู้ คิดเป็นร้อยละ 26.5 และการบรรยาย ในชั้นเรียน คิดร้อยละ 11.0 ตามลำดับ ส่วนผู้บรรยาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการเข้ารับการ อบรมกับนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาคือ นักวิชาการ และผู้บริหารระดับสูง คิดร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ส่วนวันที่ต้องการเข้ารับการอบรม ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการเข้ารับการอบรม ในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด คิดเป็น

ร้อยละ 73.5 และวันจันทร์-ศุกร์ คิดร้อยละ 26.5 ตามลำดับ สำหรับสถานที่ฝึกอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมาคือสถาบันการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 12.5 และโรงแรมคิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ และในด้านแรงจูงใจที่เข้าฝึกอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคือเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 43.0 และเพื่อให้โอกาสได้เพื่อนใหม่คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการทดสอบ ไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่า ในการทดสอบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกันหรือไม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับการศึกษามีปัญหาไม่แตกต่างกัน โดยจากข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใด ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการดำเนินงานทางด้านการตลาดมากที่สุด ในการทดสอบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความต้องการอบรมต่างกันหรือไม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับการศึกษามีความต้องการอบรมไม่แตกต่างกัน โดยจากข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใด ส่วนใหญ่จะมีความต้องการอบรม ในการดำเนินงานทางด้านการผลิตมากที่สุด ในการทดสอบว่าประเภทของกิจการต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกันหรือไม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละประเภทของกิจการมีปัญหาไม่แตกต่างกัน โดยจากข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ตาม ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการดำเนินงานทางด้านการตลาดมากที่สุด

ในการทดสอบว่าประเภทของกิจการต่างกันมีความต้องการอบรมต่างกันหรือไม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละประเภทของกิจการมีความต้องการอบรมไม่แตกต่างกัน โดยจากข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ตาม ส่วนใหญ่จะมีความต้องการอบรม ในการดำเนินงานทางด้านการผลิตมากที่สุด

การอภิปรายผล

จากการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย พบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาในการตลาด รองลงมาคือปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านการผลิต ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน กรมพัฒนาชุมชน ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่พบว่า ในช่วงที่ผ่านมาสินค้า โอท็อป หรือที่เรียกว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนทั่วประเทศจะมีปัญหาทางด้านการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของ ผลิตภัณฑ์ ความแข็งแกร่งของตราสินค้า

การส่งออก ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการตลาด รวมทั้งปัญหาทางด้านการผลิตอย่างต่อเนื่องและมาตรฐานด้านคุณภาพพวงที่ และการนำองค์ความรู้มาช่วยในการพัฒนาสินค้า ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิต โดยจะเห็นว่าปัญหาของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงรายนั้นมีความคล้ายกับปัญหาของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในภาพรวมของประเทศ

นอกจากนี้ปัญหาของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงรายสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนาวัลย์ พรหมแสน ซึ่งได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าผู้ผลิตมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการตลาด การผลิตและการเงินเช่นกัน โดยผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการผลิตในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้การผลิตขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าที่สั่งซื้อและปริมาณเงินทุนของกลุ่มส่วนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตนั้นได้ซื้อจากพ่อค้าคนกลางที่นำมาจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผู้ผลิตทำการผลิตมีชนิด รูปแบบ และขนาดของผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย การพัฒนาชนิดและรูปแบบของผลิตภัณฑ์เป็นไปอย่างซ้ำๆ การกำหนดราคาโดยประเมินจากต้นทุนของผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายส่วนใหญ่ยังจำกัดอยู่ในพื้นที่ภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีการส่งเสริมการตลาดที่ใช้ได้แก่ การให้ส่วนลดและของแถม ปัญหาด้านการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาวัตถุดิบราคาแพง และความไม่เพียงพอของเงินทุน ส่วนปัญหาด้านการตลาดได้แก่ ปัญหาการขาดทักษะในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ในราคาต่ำ และการขาดตลาดรองรับที่แน่นอน

ในส่วนของความต้องการเข้ารับการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรมเรื่องการผลิตมากที่สุด รองลงมาคือการตลาด และการจัดการ ตามลำดับ แตกต่างกับโครงการวิจัยการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของ ผู้ประกอบการSMEs เบื้องต้น (ขอนแก่น) ของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ผลวิจัยความต้องการบริการฝึกอบรมในภาพรวมพบว่า ประมาณ 2 ใน 3 ของวิสาหกิจ SMEs สนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมจากสถาบันฯ โดยมีความต้องการฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการทางการเงินและการลงทุนมากที่สุด รองลงมาคือด้านตลาด โดยวิสาหกิจที่มีขนาดจำหน่ายสูงมีความต้องการอบรมด้านบัญชี ภาษี และการบริหารงานบุคคลในระดับสูง ขณะที่วิสาหกิจขนาดเล็กกว่าต้องการอบรมด้านการจัดการการค้าและบริการมากกว่า ส่วนในด้านของวันที่ต้องการอบรมนั้นมีความสอดคล้องกัน คือต้องการอบรมใน 2 วัน คือวันเสาร์และวันอาทิตย์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในด้านของปัญหาและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หากมีการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย หัวข้อในการอบรม ควรเน้นทางด้านการผลิต และการตลาดเป็นหลัก โดยจากผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ตามส่วนใหญ่ว่าต้องการอบรมทางด้านการผลิต และการตลาดในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48 และ ร้อยละ 41 ตามลำดับ) ดังนั้นหากมีการจัดอบรมให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ควรเน้นทางด้านการผลิตและการตลาด ประกอบกับผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการกิจการผลิตภัณฑ์ชุมชนร้อยละ 97.5 ต้องการได้รับการอบรม ดังนั้นหากต้องการจัดอบรมในหัวข้อดังกล่าวน่าจะได้รับความสนใจในการเข้าฝึกอบรม อย่างไรก็ตามแรงจูงใจในการเข้าฝึกอบรมคือต้องการเพิ่มความรู้ และเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ผู้จัดการอบรมควรเน้นในประเด็นนี้สำหรับการจูงใจผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เข้ารับการอบรม

2. ลักษณะการจัดอบรม ควรจัดระยะเวลาการฝึกอบรมในเวลา 2 วัน ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนร้อยละ 65.5 ต้องการฝึกอบรมในเวลา 2 วัน โดยเน้นเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ สำหรับวิทยากรในการอบรมควรเน้นเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพราะจากผลการวิจัย ผู้ประกอบการกิจการผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่ต้องการวิทยากรที่เป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด และรองลงมาคือนักวิชาการ ส่วนสถานที่ในการฝึกอบรมควรเป็นศูนย์ฝึกออาชีพ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนถึงร้อยละ 72.5 ต้องการอบรมที่ศูนย์ฝึกออาชีพ และในการฝึกอบรมควรมีการบรรยายประกอบกับกิจกรรมเสริมความรู้ และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เนื่องจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนถึงร้อยละ 62.5 ต้องการให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ระหว่างการอบรม รองลงมาคือบรรยายประกอบกับกิจกรรมเสริมความรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการคือ ทราบถึงปัญหาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงรายและความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย แต่ควรมีการวิจัย

ในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสนทนากลุ่ม เพื่อได้ข้อมูลในรายละเอียดที่มากขึ้น รวมทั้งเป็นการตรวจสอบผลลัพธ์ของการวิจัยในเชิงปริมาณ

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ต่อเนื่องในการจัดการฝึกอบรมหลังจากได้ผลการวิจัย

บรรณานุกรม

เกษณี ผลประพุดิ และคณะ. 2548. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เสื้อกั๊กให้ได้มาตรฐาน โครงการมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีกับชุมชนบางสระเก้า. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

บิสิเนสไทย. ผลิตภัณฑ์ชุมชน มุ่ง ‘คลัสเตอร์’ แข่งนวัตกรรมแทน Copy. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.businesssthai.co.th/content.php?data=410133_Smart20SMEs. 2551.

เฉลิมชัย คำแสน และคณะ. 2539. ความต้องการฝึกอบรมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ขนาดย่อมและขนาดกลางในจังหวัดเชียงราย. สถาบันราชภัฏเชียงราย.

ทัศนาวลัย พรหมแสน. 2547. แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .

บุญธรรม บุญอิน. 2534. ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม หลักสูตรระยะสั้น ของเกษตรกรจังหวัดลำพูน. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

พงศ์พันธ์ ชูใจ และนรินทร์ ภาวศิลป์. 2545. ความต้องการในการฝึกอบรมด้านเกษตรของ เกษตรกรในตำบลโคกไทย อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี. สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงราย. 2550. การคัดสรรเกรดของผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดเชียงราย.

Etzel, Michael J., Bruce J. Walker and William J. Stanton. **Marketing**. 13th ed. New York : McGraw-Hill, 2004.

Kotler, Philip. **Marketing Management**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 2000.